

kancelarie rp

kancelarierp.pl

Kancelarie RP to nowa jakość w usługach prawnych. W serwisie baza ponad 200 dokumentów, przyjazny i prosty generator oraz sieć wysoko wyspecjalizowanych prawników dostępnych na wyciągnięcie ręki.

Przekształcenie, które rodzi wiele problemów

KODEKS | Spadkobierca wspólnika spółki jawnej ma możliwość zgłoszenia żądania do przekształcenia spółki jawnej w spółkę komandytową i przyznania mu statusu komandytariusza.

Ustawą Kodeks spółek handlowych z 15 września 2000 roku rozszerzono w polskim systemie prawnym możliwość przekształcania spółek handlowych. Instytucja ta została uregulowana w Tytule IV Dział III k.s.h. (art. 551-584). Spółka handlowa zgodnie z art. 551 § 1 k.s.h. może być przekształcona w inną spółkę handlową, z pewnymi wyjątkami przewidzianymi w § 4, a mianowicie przekształcona nie może być: spółka w likwidacji, taka, która rozpoczęła podział majątku, ani spółka w upadłości.

Szczególne interesująca jest regulacja zawarta w art. 583 k.s.h., która przyznaje spadkobiercy wspólnika spółki jawnej szczególne prawo podmiotowe, które przyjmuje postać roszczenia. Powyższy przepis poprzez swą treść wprowadził wyjątkowy sposób przekształcenia spółki osobowej. Roszczenie to przyznaje spadkobiercy wspólnika spółki jawnej możliwość zgłoszenia żądania do przekształcenia spółki jawnej w spółkę komandytową i przyznania mu statusu komandytariusza.

Przepis art. 583 k.s.h. spełnia dwojaką rolę: po pierwsze chroni interesy spadkobiercy zmarłego wspólnika jawnego poprzez przyznanie mu szczególnego prawa podmiotowego, zaś z drugiej strony chroni interes pozostałych wspólników jawnych.

Rola spadkobiercy

Z roszczeniem z art. 583 k.s.h. o przekształcenie spółki jawnej w spółkę komandytową i przyznaniem statusu komandytariusza może wystąpić spadkobierca wspólnika spółki jawnej. Pojęcie spadkobiercy regulują przepisy prawa spadkowego, wobec czego

z powyższym roszczeniem może wystąpić zarówno spadkobierca ustawowy, jak i spadkobierca testamentowy. W sferze prawa spadkowego takie same skutki co śmierć spadkodawcy wywołuje prawomocne orzeczenie o uznaniu za zmarłego.

Dogłębna analiza przepisów kodeksu spółek handlowych prowadzi do wniosku, że nie w każdym przypadku spadkobierca wspólnika spółki jawnej może wystąpić z roszczeniem z art. 583 k.s.h. Powyższa sytuacja wynika z treści art. 58 pkt 4 k.s.h., który stanowi, że śmierć wspólnika spółki jawnej jest przesłanką do tego, aby rozwiązać spółkę jawną. W sytuacji zaistnienia przyczyn wymienionych w art. 58 k.s.h. powinno zostać przeprowadzone postępowanie likwidacyjne, chyba że wspólnicy uzgodnią inny sposób zakończenia działalności spółki.

Przyjąć zatem trzeba, że spadkobierca wspólnika spółki jawnej może wystąpić z żądaniem przekształcenia spółki jawnej w komandytową tylko wtedy, gdy spółka jawna istnieje nadal pomimo śmierci wspólnika. Taki stan rzeczy może wynikać z postanowie-

nię sytuacji przewidziano w umowie spółki.

Rodzaje ograniczeń

Roszczenie spadkobiercy jest ograniczone w dwojaki sposób: przedmiotowo i czasowo. To pierwsze jest ograniczeniem przedmiotowym. Spadkobierca zmarłego wspólnika spółki jawnej może żądać przekształcenia tej spółki w spółkę komandytową i przyznania mu statusu komandytariusza. Jego roszczenie uważane jest za uwzględnione również wtedy, gdy zostali wspólnicy podjęli uchwałę o przekształceniu spółki jawnej w spółkę komandytowo-akcyjną, przyznając temu spadkobiercy status akcjonariusza spółki komandytowo-akcyjnej. Wspólnicy mają prawo wyboru, którą z tych alternatyw zastosować.

Roszczenie spadkobiercy jest ograniczone w ten sposób, że spadkobierca nie może żądać, aby spółka jawna została przekształcona w spółkę innego typu oraz może w spółce komandytowej otrzymać jedynie status inwestora biernego, nieosiągalny jest dla niego status inwestora aktywnego. Przyznanie spadkobiercy statusu akcjonariusza w spółce komandytowo-akcyjnej prowadzi do mniejszego indywidualnego wpływu wspólnika pasywnego na działalność spółki w przeciwieństwie do większego pola manewru, które posiada komandytariusz w spółce komandytowej.

Drugiego rodzaju ograniczeniem jest ograniczenie czasowe. Wynika ono z treści art. 583 § 4 k.s.h., na mocy którego spadkobierca może zgłosić swoje żądanie w terminie sześciu miesięcy, licząc od dnia stwierdzenia nabycia spadku. Termin ten ma charakter terminu zawitego. Konsekwencją uznania żądania spadkobiercy

•ZDANIEM AUTORA

Łukasz Robaszekiewicz
radca prawny Prządka
Robaszekiewicz Kancelaria
Radców Prawnych

Analiza problematyki uregulowanej art. 583 w kodeksie spółek handlowych pozwala stwierdzić, że regulacja w tym zakresie jest niejasna, nieczytelna, zawiera luki, budzi wiele problemów i sporów w praktyce.

Regulacja tej instytucji w k.s.h. uległa rozszerzeniu w stosunku do przepisów kodeksu handlowego. Jednakże wiele obecnych rozwiązań nie odpowiada potrzebom praktyki. Zwłaszcza należy zwrócić uwagę na ograniczenie spadkobiercy wspólnika spółki jawnej w postaci możliwości przyznania mu tylko statusu inwestora biernego i brak możliwości przyznania mu statusu inwestora aktywnego. Jest to ograniczenie dyskryminujące spadkobiercę. Reasumując, instytucja ta nie spełnia swojego celu i w sposób niewystarczający chroni interesy spółki, wspólników oraz spadkobierców zmarłego wspólnika. Dlatego też ustawodawca powinien gruntownie zmienić omawianą regulację. ■

jest powinnoć wykonania obowiązków, o których mowa w art. 557-561 k.s.h.

Odpowiedzialność za zobowiązania

Art. 583 § 5 uregulował kwestię odpowiedzialności spadkobiercy wspólnika spółki jawnej do momentu uzyskania przez niego statusu komandytariusza w spółce komandytowej lub akcjonariusza w spółce komandytowo-akcyjnej (w spółce przekształconej spadkobierca odpowiada na zasadach ogólnych).

Sytuacja prawna spadkobiercy może kształtować się dwojako: po pierwsze może on odpowiadać za zobowiązania spółki jawnej zgodnie z zasadami prawa spadkowego, jeżeli w terminie sześciu miesięcy od dnia stwierdzenia nabycia spadku uzyska status komandytariusza lub akcjonariusza spółki komandytowo-akcyjnej albo spółka jawna w tym terminie zostanie rozwiązana, po drugie może

odpowiadać za zobowiązania spółki jawnej bez ograniczeń, całym swoim majątkiem. Ta możliwość występuje, jeżeli przekształcenie spółki lub jej rozwiązanie nastąpi po upływie sześciu miesięcy od dnia stwierdzenia nabycia spadku. W takiej sytuacji spadkobierca odpowiada całym swoim majątkiem za zobowiązania spółki jawnej. Regulacja art. 583 § 5 k.s.h. wprowadza zasadę, że spadkobierca ponosi odpowiedzialność za wszystkie zobowiązania spółki zaciągnięte do chwili śmierci wspólnika. Odpowiedzialność spadkobiercy wspólnika spółki jawnej jest subsydiarna, ponieważ do sytuacji prawnej spadkobiercy ma zastosowanie art. 31 kodeksu spółek handlowych, z którego treści wynika, że wierzyciel spółki może prowadzić egzekucję z majątku wspólnika, jeżeli egzekucja z majątku spółki okaże się bezskuteczna. Spadkobierca wspólnika ponosi solidarna odpowiedzialność z pozostałymi wspólnikami spółki jawnej za zobowiązania spółki. ☺

Rozmowy czwartkowe

W „RZECZPOSPOLITEJ”

Jakie wyzwania gospodarcze i cywilizacyjne stoją przed Polską?
W jakim kierunku zmierza Europa i świat?
Opinie: polityków, ekonomistów, socjologów

CZYTAJ WIĘCEJ NA rp.pl/rozmowyczwartkowe